

Oslovení národu státu Nebraska

Sjezd, který na vaši doslovnou žádost stal se v hlavním městě tohoto státu, dne 18. června, aby prohlídl, změnil nebo opravil Ústavu toho státu, dokoral dílo své dne 19. srpna a výsledek přičinění jejich zde předkládá se Vám. Úkol vašich služebníků jest splněn, nyní jest na Vás řeč, zdali jest dobře vyřízen a buď přijmouti nebo odmítnouti to dílo jak se domyslíte, že by nejvíce prospělo zájmům tohoto státu. Přítomná ústava ukázala se býti jen málo příhodnou ku ohlasujícím se žádostem této jedince politické, která vyrostla z kabátku dětinství a chce ukázat se v mužství rychle dospívajícím. My se domníváme, že co Vám nabízíme ku prohlídnutí, dokáže, že se hodí pro potřeby země a že jest dostatečně obsažen pro ten zřetel a veličení, které my nyní tak opatrujeme a takovým myslé povýšením a v budoucnosti již vidíme a velkou oblibou. Zdá se nám, že neleží v povinnosti naší v oslavení, jež nám sjezd co výboru uložil, uvéstí Vám novou ústavu a horlivou příulovu; než raději, abychom obraceli zřetel Váš ku výtečným stránkám v ní, ku rozdílům od našeho nynějšího ustanovení, a předložití jí tak, abyate snadno poznali důvody přijetí nebo odmítnutí, a možné účinky nových zřízení v ní a prostředky, jakými by se mohlo předejiti zlému, ježto by mohlo povstati působením jejím. Výbor má přičinu velice litovati, že čas ustanovení, v němž má národ jí sobě rozbiti, jest tak krátký, jak to ukáže jen krátké uvážení. Ustanoveno jest, že otázku o přijetí nebo odmítnutí té listiny podány budou třetí úterek v září, či 19. dne září. Dle nynějšího zákona, generalní volba má býti druhý úterek v říjnu neb 10. dne toho měsíce. Patrně jest, že vykonávající úředníci státu musí vědomost míti přijetí nebo odmítnutí díla našeho před tou říjnovou volbou. V státu tak velkém, jak jest náš ponalší scházejí se oznámky volby a kdyby čas k tomu předložení určil se ještě blíže, tu by byl sotva čas vydání prohlásky a učiniti jí s potřebné přípravou pro obyčejné volby v tom pádu, kdyby ústava byla odmítnuta. Kdyby byla přijata, tož dle ustanovení jejího, volení ku vyplnění všech úřadů novozřízených neb podržených bude v úterý, jež následuje na první pondělek v listopadu, aneb 7. dne toho měsíce. Přičinění tohoto výboru, podporované od jiných úřadů toho sjezdu bude při skutečném a upřímném rozdělování výtků té Ústavy, i s tímto oslovením či adresou, rychle dopříviti je do rukou občanů všech, aby mohli promysliti její stanovy a hlasovati s nemýleným rozumem. Že by tak učinili všichni, aneb že by tak učinil každý se všemi částkami jejími nevěříme. Jakž bylo na sjezdu tak bude při hlasování (at the polls). Bezpochyby každý v ní něco najde, co by on vyloučil z ní aneb by rád něco vložil, co tam není. Ona má vzata býti co celek, a co celek považena býti, a když by byla lepší než jsou naše nynější stanovy, tož měla by přijata býti. Mnohé úvahy, zdá se, čím nejen radně ale i potřebně prohlídnu ústavy. Ačkoli byla moudrá a rozvážená, když byla přijata ta ústava stala se zcela nedostatečnou pro potřeby tohoto státu bez proměn a omezení. Soudní soustava stala se nepřipravenou ku rostoucímu a pořádku množícím se potřebám stran jsonících v rozepích právních. Zvláštní nejvyšší soud, sestavený ze soudců, z nichž žádný nerozhodoval, val pře přednášené v Soudu dolním, byl žádán vůbec od právníků a národu. Velké rozmnožení obyvatelstva a rozptýlenost po širokých krajích, které nebyly až posud osazeny, požadovalo značné rozmnožení úřadů sněmu zákonnického. Školní pozemky a grunty a jiné státní pozemnosti velké rozsáhlosti a ceny požadovaly jisté zařízení pro opatrování, zprávu a dozorství. Zkušnost ukázala, že jest potřeba mnohem většího zabezpečení vlastnictví a pokladu státního. Zkrátka, mnoho nespůsobilostí bylo, které mohly jen odděleny býti rukou rušící a státní národu a uznání toho mělo za účinek přiloženou ústavu. Výbor má příslušně obrátiti zřetel voličů k účinkům, které by následovaly na odmítnutí předložené ústavy a též na ustanovení v ní pro opravy nebo prosklázení, kdyby byla schválena. Přítomná ústava nemá žádné opatření pro opravy. Ona má býti jen změněna svoláním sjezdu pro prohlídnutí nebo změnění (revise or change) jak právě nyní se bylo stalo. Spůsob, jak to učiniti, jest předepsán.

Za první: Sněm zákonnický musí předložit hlasovatelům státu otázku, zdali má nebo nemá býti svolán Ústavní sjezd. Hlas musí sebrány býti v dobu nejbližšího volení za údy sněmu zákonnického. Jestli většina hlasu pro sjezd, sněm zákonnický v nejbližší zasedání musí pěti míti o svolání jeho.

Dle nynější ústavy nejbližší zasedání řádné sněmu zákonnického bude v lednu 1873. Máli předložit hlasovatelům otázku o sjezdu, hlas o tom sbírány by byly při nejbližší volbě úřadů zákonnických, což by bylo v říjnu 1874. Sněm zákonnický shromáždění se v lednu 1875 zařídil by svolání sjezdu; a kdyby hned nařídil zvláštní volbu poslanců, sjezd by bezpochyby nebyl až 1875 ani hlasování o ústavě před říjnem toho roku. Tento povod mohl by jen býti ukračen svoláním jedinkrát nebo vícekrát mimořádných zasedání sněmu zákonnického. Tento zdlouhavý a nákladný průvod jest oddělen stanovami ústavy, již Vám předkládáme. Kdyby byla schválena, nějaký opravující přídavek (amendment) nebo přídavky mohly by přidělaný býti běžným jednáním sněmu zákonnického zasedajícího v lednu 1872 a v lednu 1873. Neb, dle jiného z leho ustanovení, sjezd by mohl svolán býti prohlídout nebo změnit to předložením prohlídnutí nebo změnění občanům v listopadu 1873. Tato povážení zdají se býti výboru důležitá v ustanovení zvláštních náprav všeho, buď eokolivě v navržené Ústavě, o čem lze se domnívati, že většina národu to neschválí.

S těmito předběžnými připomínkami Výbor má za příslušné nyní tak krátce, jak se shodně s úmyslem představití Ústavu slušně, upozornit pod zvláštními hlasy, na nejvýtečnější částky

Prohlášení práv (bill of rights).

Vyznávající odvislost naši od Všemohoucího boha a naši vděčnost za všechna dobrodění poskytnuta Jeho rukou, v dodatku k obyčejnému zaručení přirozené a občanské svobody, my prohlášíme, že žádné osobě nemá upřáno býti nějaké občanské nebo politické právo, výhrada nebo způsoblost pro jeho smýšlení náboženského, ani nemá býti někdo přidržován choditi nebo platit na nějaké místo církevní, aniž má dána býti nějaká přednost zákonem nějakému náboženskému vyznání. Každý má právo veřejně hlásati pravdu s dobrými úmysly a důvodnými účely je zodpovědným za zlé užívání toho práva. Práva souzena býti před porotou nemá ukráceno býti a obyčejné zabezpečení osob a majetku jest zaručeno. My ustanovujeme, že Grand Jury měla to za úkol svůj (dispensed with); aby proti ubližitelům bylo zakročeno buď udáním veřejného žalobníka nebo obžadobou od Grand Jury (Velké poroty indictment) pozůstávající Soudům a Soudcům moc svolati Velké Poroty dle obzvláštního uznání. My pojmáme obyčejná práva osobám obviněným. Soukromé vlastnictví nemá býti vzato nebo poškozeno ku prospěchu obecnému bez spravedlivé náhrady vyslovené od poroty a zaplacené v penězích nebo pojištěné nějakou zástavou (secured by a deposit) a v každém pádu taková škoda má býti zaplacená bez odtáhnutí nějakého užítka majiteli. Odměna za pozemek (fee of land) vzaty na tratě železných dráhů má ostatí vlastníkovi, podrobena užívání pro které byla vzata. Nemá býti žádná zbrana ve vykonávání voliči svobody od uspnobílych hlasovatelů. Writ of error (osvědčení pochybení) v pádech velkého zločinství (felony) má býti writ of right (osvědčení práva). Prospěšné výminky (svobození) a homestead laws požadují se z ruky zákonictva. Cizí obyvatelé v Státu mají zaručena ta samá práva osoby a vlastnictví jako tu rození občané.

Zakonnický odbor.

Uznávající potřebu, která byla příčinou obecného vyjádření žádajícího takové

výhlidky, rozmnožit jme Senátorů na 19 a zastupitelů na 57 s ustanovením, že sněm zákonictva rozmnožit počet ale ne nad 33 senátorů a 100 zastupitelů. Ovšem toto maximum (nejvyšší počet) jest větší shromáždění zakonnické nežli lidá toho Státu potřeba pro mnohá léta, ale zákony snázející mocnost nebudou zapřít změniti právo jeho vykonání jest pozůstaveno uvážení jejím. My ustanovujeme považující rychle a stále přibývající přistěhovalstvo, aby census (spočítání) stal se každé dvě léta až do r. 1878 ukončeného a pak každých 10 let a většaje r. 1888. Tento úkol vložený na Assesory spůsobí vydání, ale nepatrné porovnané s dobrým prospěchem vyplývající z toho a tak sřídavě s censusem Spolkovým; budeme míti sčítání každých pět let po roku 1870. Zakonictvo jest takto v stavu vyměnit počet senátorů a zastupitelů pravidlem naznačeným v Ústavě a zkoušením a vykonáváním nalezne se všecko, co by se žádat mohlo a prospívat náležitě všem stranám v státu. My žádáme státi dvacetí pěti let pro zvolitelnost senátorů a nepřipouštíme ty, kteří mají výnosnou službu státu neb Spojených států k zasedání v zakonictví. My ustanovujeme přísnou přísahu proti úplatkům a porušitelnosti požadující takové sevěření (cheky) ústavní za náležitě a radně. My bráníme kvapnému a špatnému zakonodárství žádající, aby osnovy zákonu byly čteny po tři rozličné dni a tištěny dříve nežli projdou. Žádný úd zakonictva neb Státní úředník nemá přijmouti nějakou zaplatnou službu (appointment) civilní neb míti účastenství nějaké služby ve Státě. Oddělení týkající se odhaloby, odporuční se samy. Nepřítečností a vady zvláštního a místního zakonodárství staly se narušenými a takové děláni úředníků přinášejí sebou největší nebezpečí národu. My zrušujeme zakonictvu vydávati takové zákony ve všech pádech, kdež obecné vyjednání má přiměřeno býti. My zapovídáme zvláštní záplatky pro vykonané službě neb zvýšení odměny úředníků pokud jejich lhota trvá. Stát nemá půjčovati kredit svůj jednotlivě ani osobám, aniž má nějaký závazek Státu prospěšný zrušen býti. Solné prameny slibující velký prospěch v budoucnosti nemají býti dány v držení cizí. My bedlivě přihlížíme k obecnému vydání a bráníme se zadlužení abysme předcházeři nahodným schodkům neb nedostatečností důchodu. My zapovídáme oprávnění ku hrání náhody (hazardníra) a loteriím, ustanovujeme, aby smogvy, za tisk, vázání, topení—papír atd. pro stát byly zavírány s nejnižšími podávatelem a to v tomto Státu; i aby všichni snali zákon, ustanovujeme, aby žádné vyjednání nemělo platnost až do 1. července po usušení jeho, leč v pádech neodkladnosti, a buďti zaručeno v jednání.

Výkonný odbor.

My jsme zřídili nové úřady Naměstka gubernátora, a komissionera obecných pozemků a stavení jelikož potřeby Státu a zvláštní ohled na hospodářskou zprávu toho požadují. Tito a Gubernátor, Sekretář státní, Attorney General, Auditor obecných účtů, Pokladník a Vreční dozorce veřejného vynoování, mají zastávati úřad svůj po dvě léta po svém prvním zvolení, když mají volení býti na jeden rok. Všichni kromě Naměstka gubernátora mají své sídlo v Hlavním městě. My ustanovujeme pravý spůsob pro vyšetření hlasů pro státní úředníky, vyhýbajíc nebezpečí sčítání se v pádech pochybného zvolení. Pro větší jistotu obecných pokladů státní pokladník jest prohlášen za nezvolitelného k úřadu po 2 léta když byl sloužil dvě lhoty po sobě. Všichni Státní úředníci jsou nezvolitelní pro nějaký jiný úřad pokud trvá lhota jejich. My žádáme, aby Gubernátor při každém zasedání zakonictva a na konci lhoty úřadu svého sestavil seznam všech peněz od něho přijatých a vydánych z nějakých pokladů podrobených jeho řízení, s osvědčeními to listy.

My žádáme, aby všichni Státní úředníci skládali účty ze všech peněz přijatých a vydaných od nich, a podali zprávu přílepně Gubernátorovi a Zakonictvu, tak aby šli v stavu zástupcové národu to předložit a náležitými zákony předčázeti reprobátelným vydáním a klamám.

My udělujeme gubernátorovi plnomocnost propustiti všechny úředníky vyznačené od něho pro neschopnost nebo špatnou zachovalost v úřadě. My žádáme, aby Gubernátor podal bedlivě rozvážený rozpočet vydání a důchodu každému Sněmu zakonnickému. To zamezí příštné vydávání a dá národu pravý náhled na stav finanční Státu. "Veto" příslušící gubernátorovi může přeměňováno býti hlasem dvou třetin v každé sněmovně a my předcházíme tomu tak zvanému "pocketing" (v kapsu vstrčení či pod stul hození) osnov zákonů od Výkonné moci. Povolání na místa úřadní od gubernátora musí potvrzena býti od senátu. Právo milostní (promiání trestu) má dobré zábrany proti nepohodnému užití. Komissioner obecních pozemků a stavení (bidov) Sekretář Státní, Pokladník a Attorney General čini Radu dozorní a kontrolní Státního vlastnictví a ústav, vyjímajíc ty, které jsou pro účely vybovávací pouze. My bráníme porušitelnosti a ubezpečujeme před strátou náležitě přisáhy a bondy v dvojnásobné sumě peněz ješto snad přijdou do rukou úředníků. Důležitě změny staly se v

Soudním odboru.

Oddělený Nejvyšší Soud jest zřízen, sestavený ze třech Soudců ješto mají volení oty od Státu v celku (at large) na lhodu šesti let, s výminkou, že ti první volení zastávati budou úřady své jen na dva, jeden na čtyry a jeden na šest let, což se rozhodne losem. Ustanoveno jest, aby v prvním volení nikdo nehlasoval pro více než dva čekance pro Nejvyššího Soudce. V tom sjezd následoval některé jiné státy a to proto, aby byla vzstava menšina hlasovatelů v státu voliti jednoho Soudce, a tím aby se předešlo zvolení celé Rady z té samé politické strany. Utroeno jest pět soudních okresů, v každém má zvolen býti Okresní Soudce na tři léta. Většina Sjezdu rozhodla, že ten počet jest žádoucí pro pohodlí obyvatelstva ohledem na rozsáhlost Státu po němž jsou obyvatelé rozptýleni a na počet těch counties, v nichž sond musí držán býti. Počet nemůže zvýšen býti před rokem 1875 a tekráté jenom hlasem dvou třetin úřad v každé sněmovně zakonnické.

My zřizujeme County Court v každém spořádaném County Státu, aby stal se zbytečným Probate Court, a měl právomocnost v jistých pádech, v nichž nejedná se o více než pět set dollarů, a takou omezenou právomocnost kriminální, jakou mu zakonictvo přizná. Právo odvolati se ku Okresnímu soudu jest úplné zabráno. Žádná náhrada neplatí se od Státního County Soudce. Tento Court jest zřízen pro pohodlí v nejvíce Counties a zvláště v těch, kde sjezdy Okresního Soudu byvali jen jednou nebo dvakrát za rok.

Zakonictvo má ustanovit jak se mají zadávati procesy proti státu, jak nyní nelze učiniti, a na které Soudy mají býti podány. Tim stane se reforma v dvojnásobku: za první že o požadavcích pochybné povahy může rozhodnuto býti v Soudcích místo aby se protlačovaly skrze předělné Sněmovny (being lobbied); za druhé, platné a zasluhující požadavky mohou býti mocněji provedeny proti státu, když zakonictvo je odmítne. Zdá se, že ta dlouhá ustanovení toho Článku nalezeny budou úplná a že zadostučiní.

Právo volebné.

Ustanovujeme, aby každý mužský, jenž jest jedenadvacet let starý aneb více, a jest občanem Spojených Států, aneb narozený v cizině, ale obléhl úmysl svůj státu se občanem, má býti voličem.

Kdo jest pod poručnictvím, non compos mentis (ne při zdravém rozumu) nebo na kom nalezena vina zrady nebo zločinu, nemá právo hlasovati. Obyčejné svobody jsou pojištěny voličům a jednaké zákony ku vyšetření náležitou zkouškou, kteří občané jsou uspnobíli k volení, mají býti zrušeny. Návrh, který buďti podán pro sebe, ohledem na rozsáhlost hlasu voličůho, přijde k řeči na svém místě.

Vychování.

Jest žádoucí, aby všechny jistiny základní (Funds), pozemky a statky oddělené